

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان:

بررسی تولیدات علمی ایران در حوزه داروشناسی بر پایه ارزش استنادی آنها

در پایگاه وب آو ساینس در سال ۲۰۱۲

توسط: راضیه کشاورز

استاد راهنما: دکتر فاطمه معتمدی

استاد مشاور: علی طالبیان

سال تحصیلی: ۱۳۹۶-۱۳۹۷

چکیده

مقدمه و اهداف: عصاره اندیشه و نگرش محققین یا حاصل یافته‌های پژوهشی آنان، در قالب کتاب یا مقاله مجلات به ظهور می‌رسد. از آنجا که تولید علم به تنهایی نمی‌تواند شاخصی معتبر برای پیشرفت کشورها تلقی شود لذا سنجش‌های مورد نیاز است تا بدان وسیله بتوان اعتبار مقالات تولید شده را سنجید. چون استناد نمی‌تواند به تنهایی معرف اعتبار اثر باشد لازم است از شاخص‌های دیگری مانند بسامد متنی استناد و سهم استناد متنی برای مطالعه جنبه‌های کیفی این شاخص استفاده نمود. هدف این پژوهش تعیین اعتبار مقالات ایرانی در حوزه داروشناسی بر پایه ارزش استنادی آنها در پایگاه وب آو ساینس بر اساس شاخص‌های بسامد متنی و سهم استناد متنی بود.

روشها: پیمایشی با رویکرد علم‌سنجی و از نوع تحلیل استنادی بود. جامعه پژوهش مقالات ایرانی حوزه داروشناسی منتشر شده در سال ۲۰۱۲ در پایگاه وب آو ساینس بوده است. نمونه مورد بررسی، ۳۸۲ مقاله استناد شده در حوزه داروشناسی بود که از میان تعداد ۱۶۹۸ مقاله ایرانی بازبایی شده، به صورت تصادفی انتخاب شد. برای گردآوری داده‌ها، برنامه‌های اکسل، اندنوت و "بسته آماری علوم اجتماعی"^۱ بکار گرفته شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی انجام شد. برای تعیین سهم استناد متنی و نیز تعیین برترین مقالات و نویسندگان ایرانی بر اساس سهم استناد متنی و بسامد متنی از فراوانی، درصد و میانگین و برای سنجش رابطه میان میزان استناد به مقالات و بسامد متنی استنادهای آنها و سهم استناد متنی و نیز ارتباط هر یک از این دو با خود استنادی از ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده گردید.

یافته‌ها: مقالات مورد بررسی تعداد ۱۸۴۱ استناد دریافت کرده‌اند. میانگین شاخص سهم استناد متنی با ۱/۰۹ درصد که کمترین آن صفر و بیشترین آن ۳/۱۴ بوده است. میانگین بسامد متنی با ۱/۳۱ درصد که کمترین صفر و بیشترین آن ۷/۵ بود. میانگین خود استنادی در مقالات نیز با ۰/۴۶ درصد که کمترین آن صفر و بیشترین آن ۵/۶ است. همچنین یافته‌ها حاکی از وجود رابطه مستقیم و معنادار بین فراوانی استناد و بسامد متنی و نیز رابطه معنادار بین بسامد متنی و سهم استناد متنی با خود استنادی بود. اما بین فراوانی استناد و سهم استناد متنی رابطه معنی دار وجود نداشت

---

^۱SPSS:Statistical Package for Social Science

نتیجه گیری: با آن که ایران به لحاظ میزان رشد تولیدات علمی جایگاه بالایی در میان کشورهای جهان دارد اما در این پژوهش بیشترین مقالات از کمترین ارزش استنادی در حوزه داروشناسی برخوردار بوده‌اند. بنابراین چون استنادها ارزش برابر ندارند، لازم است در سامانه ارزیابی پژوهشی کشور، به جای تکیه بر ارزیابی کمی و سطحی مبتنی بر شمارش ساده، ارزیابی دقیق‌تر و عینی‌تر مقالات با استفاده از ارزیابی‌های کیفی حاصل از شاخص‌های ارزشگذاری شده صورت گیرد و سنجه‌هایی مانند بسامد متنی استناد، سهم استناد متنی و جایگاه استنادی معیار ارزیابی علمی و پژوهشی محققان قرار گیرد.

کلیدواژه: تولید علمی، ارزش استنادی، بسامد متنی، سهم استناد متنی، پایگاه وب آو ساینس، داروشناسی ایران